

Tiskovina ■ Postnina plačana pri pošti 64290 Trzic

P. n. 1
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Susnik"
Na gradu 1
2390-Ravne na Koroškem - SLO

SLOVENSKI VESTNIK, Tarviserstr. 16, A-9020 Celovec

NSKI NIK

Celovec • četrtek • 21. februar 2002

štev. 8 (3157) • letnik 57 • cena 0,73 evra

22. FEBRUAR 2002, OB 19. URI

K & K CENTER ŠENTJANŽ V ROŽU

Napadi na pravno državo ob razsodbi ustavnega sodišča o dvojezičnih tablah

DISKUTIRALI BODO • univ. prof. dr. Dieter Kolonovits, ustavni pravnik • mag. Theresia Stoitsits, govornica Zelenih za pravna vprašanja v dunajskem parlamentu • dr. Hannes Jarolim, govornik SPÖ za pravna vprašanja v dunajskem parlamentu

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Za Koroško: platforma odprtih in dobromislečnih

Lojze Wieser, znani koroški založnik, je že s svojim založniškim programom vselej dokazoval svojo humanistično in politično usmerjenost. V zdajšnjem času nekakšne kulturno-humanistilne represije, ko vsakdanja politika na Koroškem živi predvsem od razpihovanja ksenofobije, torej sovraštva do tujcev, pa seveda tudi od votlih strahov pred ogroženostjo, ki naj bi pretila od Slovencev, dvojezičnih tabel in osnovnošolskih otrok v dvojezičnih šolah, je seveda tudi dovolj deželanov, ki se s takim načinom javnega življenja ne strinjajo in ki vidijo dvojezičnost kot obogatitev vsakdanjega javnega in privatnega življenja.

Wieser je torej pozval ljudi, da se javno izrečejo ZA KOROŠKO / PRO KÄRNTEN. Tistih, ki so vselej PROTI, je že veliko preveč v javnosti: proti Slovincem, proti tablam, proti raznolikosti, proti Avnoju, proti partizanom itd. Akcija ZA KOROŠKO naj bi združevala tiste, ki so veseli dejstva, da imamo na Koroškem dve kulture in vse, kar je s tem povezanega. S tem naj bi tudi v javnosti povzročili premik mišljenja v pozitivno smer, saj dežela sama oziroma ljudje kot skupnost še niso negativno usmerjeni. Treba je najti poti, da se bodo ljudje lažje med seboj spoštovali. Za kaj takega pa je potrebno začeti razmišljati bolj intenzivno, kaj lahko vsak posameznik v deželi doprinese oziroma spremeni za izboljšanje vzdušja.

»Če bi ne bilo družbeno stanje tako, kakršno je, bi tudi aktualna politika ne ravnala tako, kot ravnala,« je prepričan Wieser. Slej ko prej pa dominira šovinizem.

Vsakdo lahko s podpisom podpre to platformo in tudi preko Slovenskega vestnika imate možnost, da izrazite svojo podporo ZA KOROŠKO. (Stran 2). Podpise bomo seveda posredovali Lojzetu Wieserju. Kdor pa ima dostop do interneta, pa se lahko neposredno vpiše v listo pod naslovom za spletno stran www.prokaernten.at.

Akcijo ali »manifestacijo«, kot to imenuje založnik Lojze Wieser, je doslej podpisalo že nekaj sto ljudi, med njimi veliko znanih imen, četudi poteka šele nekaj dni. Vsekakor je tak javni izraz

blagor v deželi, kjer skušajo vse deželnozborske stranke živeti predvsem na račun predsodkov do manjšin – ne le etničnih.

Svežega vetra in prepiha v deželo: to je osnovna misel akcije. Samoumevnost prisotnosti dveh kultur in dveh jezikov naj

se zasidra v zavest ljudi in s tem izboljša sožitje: Koroška je zgodovinsko zrasla regija – že stoletja jo označujejo nasprotja in svojskosti. Prav te pa naredijo to deželo zanimivo tudi preko vseh političnih meja iz preteklosti (iz manifesta). S. W.

Slovensko planinsko društvo v Celovcu razpisuje vsako leto natečaj za najboljše planinske fotografije in vsako leto je odziv izredno dober in kvaliteta slik odlična. Na sliki predsednik SPD Hanzi Lesjak (levo), Anica Lesjak in nagrajenec Hanzi Mešnik. Več na strani 5.

PREBLISK

Haider je najuspešnejši poveljni politik Avstrije, človek, ki polarizira in do katerega nihče ni ravnodušen. Eni ga povzdigujejo v nebesa, drugi ga pristrčno sovražijo. Zdajle se ne mislim spuščati v to, kdo naj bi imel prav, gre le za to, da doslej očitno še niso iznašli prave arcnije proti fenomenu Haider.

Pa vendar ima kontrahenta, ki mu bo slej ko prej kos in ki vztrajno deluje proti njemu. To je sam deželni glavar Haider. S svojimi vedno bolj nepremišljenimi akcijami, z na diktatorstvo spominjajočim stilom vodenja, raste število tistih, ki upravičeno negodujejo tudi v vrstah njegove stranke.

Tako se bo moral ubogi deželni glavar, ki se tako ali drugače že na vse kriplje otepa

z nasprotniki na svoji politični poti, spoprijeti z najbolj neprijetnim nasprotnikom: s Haiderjem. In kakor Haiderja poznamo, ne bo miroval, dokler ne bo Haiderja uničil. Ker pa je Haider trdoživ, bo to seveda trajalo nekoliko dlje kakor pri kakšnem ministru ali

Kdo mu bo kos?

ministrici, pri kakšnem deželnem svetniku ali pa čisto navadnem umetniku.

Vprašanje je le, če se Haider zaveda, kakšna nevarnost pomeni zanj Haider. Ko mu bo resnica stopila pred oči, lahko pričakujemo deželni politični potres. In spet bo Haider žrtev, kot vedno. S. W.

Drnovšek sprejel predsednike ZSO, NSKS in Člena 7

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je minuli ponedeljek sprejel predsednike ZSO dr. Marjana Sturma, NSKS Bernarda Sadovnika in štajerskih Slovencev Branka Lenarta. V sredo je bil namreč na obisku v Ljubljani zvezni kancler dr. Wolfgang Schüssel. Predsednik slovenske vlade je želel dobiti iz prve roke informacije o položaju slovenske narodne skupnosti v Avstriji.

Predstavnika koroških Slovencev sta orisala vprašanja ob odločitvi ustavnega sodišča v zadevi dvojezičnih topografskih napisov in poudarila, da je nastal konflikt v zadevi spoštovanja pravne države. Slovenska narodna skupnost na Koroškem zagovarja pravno državo in pričakuje, da bo prišlo do rešitve v smislu pravne države. Nadalje sta poudarila, da slovenska narodna skupnost na Koroškem zagovarja dobrososedske odnose in vključevanje Slovencev v Evropsko unijo. Proces evropske integracije odpira nove možnosti za konstruktivno sodelovanje v prostoru, v katerem živimo. Zato so konflikti, ki jih trenutno nekateri napihujejo na Koroškem na podlagi odločitve ustavnega sodišča kontraproduktivni in ne koristijo nikomur. Zato je stališče narodne skupnosti jasno, da je treba spoštovati in uresničiti odločitev ustavnega sodišča.

Predsednik Člena 7 iz Štajerske Branko Lenart je nakazal določene pozitivne premike na štajerskem in izpostavil zahtevo, da bi štajerski Slovenci dobili enakopravno mesto v svetlu za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja.

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je poudaril konstruktivno sodelovanje med avstrijsko in slovensko vlado in izrazil pričakovanje, da bo R Avstrija ravnala v smislu načel pravne države.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA • KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA
SLOVENSKI ZNANSTVENI INŠTITUT
SLOVENSKI NARODOPISNI INŠTITUT URBAN JARNIK IN HARTMANOVI
vabijo na simpozij

Milka Hartman – pesnica libuškega puela

v soboto, 23. februarja 2002, v kulturnem domu v Pliberku

SPORED: 9.30 Pozdravne besede A. Malle (SZI); 9.45 Matjaž Kmecl: Mesto Milke Hartman v okviru slovenskega pesništva; 10.15 Marjan Strojani: V čem se razlikuje pesništvo Milke Hartman od pesnikov; 10.45 Feliks J. Bister: Zgodovinski pregled časa in prostora življenjske dobe Milke Hartman; odmor; 11.30 Pavel Apovnik: Zamisel kulturne izobrazbe pri Milki Hartman; 12.00 Andrej Kokot: Odmevnost pesništva Milke Hartman na koroške avtorje; 12.15 Janko Mesner: O ljubezni Pokrznikovega Lukana do pesnice libuškega puela; kosilo; 15.00 Pavel Zdovc: Nekaj

misli in odstavkov o Milki Hartman; 15.15 Eva Verhnyak-Pikalo: Kako predstaviti delo Milke Hartman današnjim šolarjem in dijakom; 15.30 Katja Sturm-Schnabl: Ženski moment v pesništvu Milke Hartman; 15.45 Tina Bahovec: Podoba žensk v Koroškem Slovincu; odmor; 16.15 Tone Ivartnik: Zborovska obdelava Milkinih pesmi in napevov; 16.30 Andreja Sturm: Bibliografski oris dela Milke Hartman; 16.45 zaključna diskusija; 17.15 Joži Strutz: sklepna beseda; 19.00 Zaključna spominska slovesnost ob 100-letnici pesnice Milke Hartman

SPREMEMBA V ZVEZNI VLADI

M. Reichhold
namesto
Forstingerjeve.

Trenutno politično dogajanje v Avstriji je muhasto kot vreme. Komaj se je družba malce oddahnila od neokusnih dogodkov v zvezi s svobodnjaško stranko in njenim najbolj navadnim članom, ki je tudi koroški deželni glavar ter izpričani romar k Sadamu Huseinu v Bagdad, se je zanimanje prevesilo na vladno raven. V nedeljo zvečer je namreč docela presenetljivo prišla novica o odstopu dosedanje ministrice za promet Monike Forstingerjeve. Na tem mestu, ki je zelo podobno eksplozivnemu sedežu s kratko razpolovno dobo, jo je že v ponedeljek nasledil Korošec Mathias Reichhold.

Reichhold, mož z dolgim političnim stažem, je predvsem znan kot nekdo, ki je docela predan Haiderju. Zato je slepo sledil vsakemu njegovemu ukazu, pa najsi ga je postavil na to mesto ali odstavil s te pozicije. V svoji dosednji politični karieri je Reichhold bil skoraj že vse, kar nekdo lahko postane v tej deželi. Bil je tajnik stranke, evropski parlamentarec, dvakrat je bil že namestnik dežel-

nega glavarja, vmes pa še parlamentarec na Dunaju.

Človek z bogato izkušnjo, bi lahko rekli. Nedvomno, a biti avstrijski minister za promet, tehnologijo in inovacije, pa je nekaj takega, kot bi se v okroglem prostoru hoteli vsesti v kot.

To ministrstvo je tako po obsegu kot tudi po kontroverznosti pristojnosti eno največjih in najbolj mučnih, vrhu tega pa se mora nekdo, ki prihaja iz razmeroma mirne province, čuvati pred splozkostjo dunajskega političnega parketa. Ali bo Reichhold bolj uspešen kot njegova predhodnica Forstingerjeva, bo pokazal čas. Vsekakor ima večjo zaslombo stranke kot ona, predvsem pa ga bo ščitil koroški deželni glavar. Zdaj, ko se je menda docela poslovil od zvezne politike, je v samo osrčje oblasti in političnih odločitvah, to je v vlado, vrnil svojega zaupnika, ki ga gotovo ne bo razočaral. Reichhold, ki zdaj pravi, da je samo Haiderjev prijatelj, ne pa diadoh, ve, da bi brez Haiderja nikoli ne bi napravil te kariere, ampak bi, gotovo z velikim uspehom, pač redil rude in krave na svoji kmetiji v bližini Šentvida ob Glini.

Zdaj pa je prisrčen za pošto, promet, železnico, patente, znanost in inovacije. Na kmetih bi rekli; pristojen je za repico, korenje, meso in jabolka.

POLITIČNI DOGODKI

Schüssel v
Ljubljani, v
Celovcu posvet

Včerajšnja sredi je bila glede manjšinske razprave in odnosov med Avstrijo in Slovenijo zelo razgibana. Avstrijski zvezni kancler Schüssel je bil na uradnem obisku v Sloveniji. Na Brdu se je najprej srečal in pogovarjal s slovenskim premierjem Drnovškom, zatem se je srečal s predsednikom države Milanom Kučanom, potem pa je bil v slovenskem parlamentu. O rezultatih obiska bomo poročali v naslednji številki SV.

V Celovcu pa je deželni glavar vabil na širši posvet o razsodbi ustavnega sodišča. Na posvet so poleg zastopnikov koroških Slovencev bili vabljeni tudi pravniki in zastopniki strank. Tudi o izsledkih posveta bomo poročali prihodnjič.

V kolikor je deželni glavar skušal ponovni vplivati na posvet, ni docela jasno, vsekakor pa je dan prej v pogovoru s *Kleine Zeitung* predstavil novo pot do dvojezičnih krajevnih napisov: Če potemtakem 15 odstotkov volilnih upravičencev neke občine zahteva postavitev dvojezičnih krajevnih napisov, naj se postavijo. S tem modelom Haider odgovornost za izvedbo razsodbe ustavnega sodišča oz. za uresničitev določil člena 7 Avstrijske državne pogodbe skuša zvaliti na občine.

Deželni glavar trdi, da bi s tem ljudi v občinah prisilili, da se med seboj pogovarjajo.

Predsednik koroških svobodnjakov Strutz pa slej ko prej goni politiko »manjšinske pravice v zameno za dvojezične krajevne napise«. Pri tem pa Strutz očitno pozablja ali pa se spreneveda, da sodi prav pravica do javnosti manjšinskega jezika med najosnovnejše človekove in politične pravice. **Franc Wakounig**

PODPISI ZA KOROŠKO

Okence izrežite in pošljite na Slovenski vestnik

POGOVOR Z ŽUPANOM OBČINE ŽITARA VAS

Potvarjanja zgodovine ne vidim.

Pogovor je bil dolg in izčrpen. Mnogokrat sva imela zelo različna mnenja. V zadevah, ki se tičejo slovenske manjšine, se na Koroškem izjave politikov in ugotovitve znanosti navadno močno razhajajo. Županovo mnenje je podano v najkrajše možni obliki.

Na aktualna vprašanja, ki zadevajo slovensko govoreče in nemško govoreče občane, je župan Jakob Strauß 28. januarja 2002 za SV odgovoril na nekaj vprašanj.

Za *Kleine Zeitung* (15. 12. 2001) ste dejali, da bi glede postavitev dvojezičnih krajevnih napisov spoštovali določila zakonov in jih namestili. Je tako?

Da.

Se vam zdi nasprotovanje razsodbi ustavnega sodišča prvi poskus za odpravo pravne države in nasprotovanje smernicam EU?

Nasprotovanje naj ne povzroči odpravo pravne države.

Za občino Žitara vas v izjavi za *Kleine Zeitung* ocenjujete približno 50 % govorcev obeh deželnih jezikov. Se pri ocenjevanju nanašate na osebne izkušnje?

Da.

Za *Kärntner Woche* (19.-25. 12. 2001) menite, da znaša število pripadnikov slovenske manjšine v ožini okoli 18 %. Zakaj tako malo?

Izhajam iz rezultatov občinskih volitev.

Primeri govorcev slovenskega dialekta ob ljudskih štetjih za Žitara vas: 1910 – 89,8 %, 1934 – 38,2 %, 1939 (za časa Hitlerja) – 72,8 %, 1951 (po 2. svetovni vojni) – 84,4 %, 1961 – 51,9 %, 1991 – 25,6 %. Kaj je vzrok, da so številkke ljudskih štetij v občini tako različne? Občani se nikamor niso preselili.

Morda so bila med Slovenci večja razhajanja mnenj. Ljudje se z nemškim jezikom vedno bolj ukvarjajo. Mnogi se slovenskemu jeziku odučujejo. Mala občina ni več središče dogajanja, tudi v službo morajo ljudje večinoma drugam. V šolah se kaže interes za ohranitev slovenskega jezika.

KHD in KAB že desetletja nastopata v javnosti proti manjšini tudi s potvarjanjem zgodovinskih dejstev (npr., da se spreminja koroška zgodovina). FPÖ se obnaša podobno. Ali koroško ozrače ob ljudskih štetjih pri ljudeh povzroča skrivanje znana slovenskega jezika?

Na ljudi vpliva način, kako se kakšna stvar hoče izsiliti. Nekateri to ne odobravajo. Potvarjanja zgodovine ne vidim. Prepričujem predpostavljajo vedno dvoje mnenj.

FPÖ je 17. 1. 2002 v Velikovicu zaradi nasprotovanja postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov začela s podpisno akcijo za uvedbo ljudskega povpraševanja. Po pisanju v *Kleine Zeitung* ste tudi vi podpisali. Zakaj?

Ljudsko povpraševanje sma-

tram kot legitimno demokratično sredstvo za reševanje problemov. Slovenci bi lahko dobro odrezali.

Za *Kleine Zeitung* (15. 12. 2001) ste povedali, da vsak občan, ki to želi, dobi odločbe v slovenskem jeziku. Jaz jih dobim šele, ko vrnem nemško. Kako bi se dalo boljše urediti?

Osebe, ki želijo odločbe v slovenščini, naj to povedo. Potem jih bodo dobili vedno tudi v slovenskem jeziku.

Za prej omenjeno *Kärntner Woche* ste povedali, da v občini ni bilo dvojezičnih krajevnih napisov in jih tudi nobeden ni zahteval. Ali veste, da sta oktobra 1972 pred in za vasjo Žitara vas bila dvojezična krajevna napisa »Sittersdorf/Žitara vas«?

Ko sem to izjavil, tega nisem vedel. Takrat nisem živel v občini Žitara vas.

Po zapisi za župana občine Žitara vas 4. maja 2001 ste za SV povedali: da visoko vrednotite slovenski jezik, da ga boste v okviru zakonodaje pri uradovanju upoštevali, da glede tega nimate nobenih predsodkov. Ali je mogoče naveden primer pomanjkljivega uradovanja odpraviti? Je o tem mogoč pogovor in najti primerno rešitev?

Je. Mislim na to, kar sem že malo prej povedal. Ni treba vsakokrat posebej zahtevati.

Franc Kukovica

»POSTFAŠIST«, »POSTKOMUNIST«, »POSTNACIST«, ...

Nove označbe z zgodovinskim ozadjem

Najnovejše precej neljubeznivo izražanje med politiki me je prisililo pogledati v knjige. Latinski »post« razumeti kot »po«-nečem ni težko, a posamezne stranke uvrstiti med postfašistične, postnacistične in postkomunistične je težje. Tega še vsi politiki ne zmorejo. Fašizem je italijanska posebnost, nacizem nemška. Komunizem se sicer ni rojeval v bivši Sovjetski zvezi, a so ga tam perfekcionirali. Ideologija se je desetletja širila po vsem svetu. V nekaterih državah je komunizem zavladal. Pred približno desetimi leti je tudi komunizem kot državotvorna ideologija propadel. Uveljavila se je najstarejša oblika vladanja, demokracija. Nekatere demokracije po svetu se prav malo razlikujejo od poprej omenjenih oblik vladanja, so ali se približujejo diktaturam, kjer vlada zatiranje drugače mislečih in drugih narodov. Sprememba oziroma odprava take oblike vladanja s pomočjo demokratičnih volitev navadno ni možna. Pogosto porodi vsak uspešen upor novo diktaturo.

Vse »poststranke« in »postpolitiki« morajo imeti neko dokazljivo povezavo z imenovano stranko v preteklosti, sicer poimenovanje ni dovoljeno. V svojem nevljudnem dialogu preko medijev sta tako češki predsednik vlade Zeman kot tudi koroški deželni glavar Haider močno pogrešila. Zemanovo in Haiderjevo pomoto je univerzitetni profesor Anton Pelinka pojasnil. Zemanova socialdemokratska stranka s komunizmom nima nobene direktne povezave. Zeman sam je imel po Dubčku velike osebne težave, ker so ga izključili iz komunistične partije in je ostal mnogo let brez zaposlitve. Torej je zanj označitev »postkomunist« vprašljiva.

Zemanova označitev Haiderja kot »postfašista« ne odgovarja. FPÖ je nastala leta 1956 iz propadajoče »postnacistične« VdU (Zveze neodvisnih). Ustanovitelji FPÖ so bili skoraj izključno prominentni bivši nacisti. Prvi predsednik FPÖ Anton Reinthaller je bil SS-general in do 1. 1945 državni sekretar v

Franc Kukovica

Hitlerjevi vladi. Direktna zgodovinska povezava FPÖ s Hitlerjevo NSDAP je dana, tudi povezava s psevdoznanostjo, ki je »utemeljevala« rasizem. Poleg tega je FPÖ zastopala interese tistih, za katere je bilo leto 1938 leto osvoboditve in leto 1945 leto katastrofe. FPÖ se torej lahko imenuje »postnacistična« stranka. Njen prominentni član in bivši predsednik bi se kvečjemu lahko mogel imenovati »postnacist«.

Franc Kukovica

AVSTRIJA – SLOVENIJA

Kulturni sporazum med Slovenijo in Avstrijo pod streho

Potem ko je konec lanskega leta Kulturni sporazum o sodelovanju v kulturi, izobraževanju in znanosti med vladama republike Slovenije in republike Avstrije ratificiral avstrijski parlament, so to storili prejšnji petek tudi v slovenskem. S tem so se končala desetletja dolga pogajanja o sporazumu. Moramo reči, da je sporazum slovenski državni zbor sprejel tako rekoč s stisnjenimi zobmi, na kar kažejo tudi diskusije v parlamentu in pa skromno število glasov. Za jih je glasovalo le 36 (od 51 prisotnih poslancev, proti 7 iz Slovenske ljudske stranke, Združene liste in Slovenske nacionalne stranke). Slovenija si očitno ni tvegala sprostiti zamere pri severni sosedu v luči svojih prizadevanj za vključitev v Evropsko zvezo, zato je pristala na podpis sporazuma, čeprav verjetno ni bila zadovoljna z vsemi predlaganimi diktacijami. Ali ji bo to pomagalo, bo pokazal čas.

Sporazum je vseskozi pogojeval teme, ki niso ponavadi vsebina tovrstnih sporazumov. Nedvomno je, da je Avstrija v pogajanjih s Slovenijo dosegla skorja vse, kar je hotela. Tako v sporazumu niso izrecno omenjene mednarodnopravne obveznosti do slovenske manjšine v ADP. Omemba slednje je za avstrijsko stran bila vseskozi nesprejemljiva, po drugi strani pa je tako rekoč imperativno zahtevala vključitev in omembo nemško govorečih v Sloveniji v sporazumu. Oboje ji je tudi uspelo. Tako se v preambuli govori le o upoštevanju mednarodnopravnih instrumentov, (eden od takih je po slovenskem razumevanju seveda tudi ADP), prav tako pa ji je uspelo

vključiti v sporazum tudi nemško govoreče prebivalstvo v Sloveniji, čeprav ne v taki meri kot je to hotela, pa vendarle, kot je zapisano tudi v obrazložitvah k sporazumu, je za Avstrijo važno predvsem to, da je nemška narodna skupnost v Sloveniji, kot obstaja, danes prvič izrecno omenjena in konkretno obravnavana. Avstrija posebej jemlje na znanje, da v 15. členu sporazuma omenjeni pripadniki nemško govoreče skupnosti uživajo te pravice v smislu 61. člena slovenske ustave. Naj spomnimo, da 61. člen ustave zagotavlja vsem prebivalcem Slovenije pravico do svobodnega izražanja narodne pripadnosti, pravico izražanja svoje kulture, uporabe jezika in pisave, medtem ko 64. in tudi 65. člen določata posebne manjšinske pravice za italijansko in madžarsko narodno skupnost in 65. člen za romsko etnično skupnost. S tem se je Slovenija vsekakor hotela zavaruovati, da položaj nemško govorečih prebivalcev na nek način loči od obeh ustavno priznanih manjšin in tudi od prav tako v ustavi navedene romske etnične skupnosti.

Kot zanimivost naj omenimo, da nemška in slovenska verzija sporazuma uporabljata različne termine za označitev nemško govorečih prebivalcev Slovenije: medtem ko v slovenski beremo o »nemško govoreči etnični skupini«, je v nemški verziji govor o »deutschsprachige Volksgruppe«, pri čemer je očitno, da gre za kompromis med obema stranema, da je do sporazuma sploh prišlo. S tem je vsaj za nekaj časa nedvomno končana politična diskusija o

položaju nemško govorečih prebivalcev v Sloveniji.

Poleg tega da, 14. člen določa, da »neposegajoč v obstoječe pravice slovenske manjšine v Avstriji, bosta obe strani v programe sodelovanja vključevali tudi projekte v korist kulturnih kakor tudi izobraževalno pomembnih želja in potreb slovenske manjšine v Avstriji (kot na primer projekte na področju učenja jezika, spomeniškega varstva, štipendij ipd). Slovenska manjšina ni posebej ločena na Slovence na Štajerskem in Koroškem, saj je Avstrija v pogajanjih poudarjala, da gre pri njih pri obeh skupnostih za eno manjšino! Podobno pa je govor v 15. členu tudi o slovensko govorečih prebivalcih republike Avstrije zunaj poselitvenega področja slovenske manjšine, kar je vsekakor novo.

Sporazum bo nedvomno vplival tudi na splošno sodelovanje med obema državama. Veljal bo naslednjih 5 let s tem, da se samodejno podaljšuje za nadaljnjih 5 let, vsaka pogodbenica ga lahko pisno tudi odpove. Zanimivo je, da je to možnost posebej poudaril tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel v razpravi ob ratifikaciji v slovenskem državnem zboru. Za realizacijo vsebine sporazuma, ki je poleg opisanih političnih okoliščin v katerih je bil sprejeman, vsekakor izrednega pomena tudi za sodelovanje med obema državama na področju kulture, izobraževanja in znanosti (včasih smo pozabili, da gre predvsem za to), bosta obe državi ustanovili posebno mešano komisijo. Počakati moramo torej le še na začetek izvajanja sporazuma ... *boje*

EVROPA, SLOVENIJA IN ROMI

Konferenca o položaju Romov

V Ljubljani je 15. februarja 2002 potekala konferenca Evropa, Slovenija in Romi. Organizator konference je bila Zveza Romov Slovenije v sodelovanju z Avstrijskim inštitutom za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo, izpostava v Ljubljani, in Inštitutom za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

Namen konference je bil predstaviti mnenje Zveze Romov in predstavnikov Romov v Sloveniji o ugotovitvah mednarodnih poročil in mednarodnih organizacij o položaju Romov v Sloveniji, posredovati konkretne predloge za izboljšanje položaja Romov predstavnikom pristojnih državnih in vladnih ustanov, seznaniti širšo javnost s položajem Romov v Sloveniji in na podlagi primerjave s položajem v drugih državah (Avstrija, Hrvaška) opredeliti najpomembnejše točke za izboljšanje medsebojnega sodelovanja med Romi in ne Romi.

Konferenco je odprl predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat, pozdravne govore s krajšimi referati pa so imeli minister za pravosodje republike Slovenije Ivan Bizjak, ki je tudi predsednik Komisije republike Slovenije za romska vprašanja, direktor Urada za narodnosti Republike Slovenije Janez Obreza, v imenu Varuha človekovih pravic sta spregovorila Jernej Rovšek in predstavnica hrvaškega Inštituta za migracije in narodnosti v Zagrebu Mirjana Domini. Z referati so na konferenci sodelovali predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat, ki je predstavil referat Evropa, Slovenija in Romi / pričakovanja Romov v Sloveniji, v katerem je predstavil položaj Romov v Sloveniji, njihove bivalne razmere, potrebe po zaposlovanju in izobraževanju. Dr. Pavla Štrukelj, najpomembnejša slovenska romologinja, je v svojem referatu Romi v Sloveniji predstavila podatke o prvem prihodu Romov v Slovenijo ter o njihovi naselitvi, prikazala je tudi njihov položaj v Sloveniji nekdanj in danes. Mag. Vera Klopčič, raziskovalna so-

delavka na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani in odgovorna nosilka raziskovalnega projekta »Razvoj modelov za izobraževanje in usposabljanje Romov z namenom zagotoviti povečanje rednega zaposlovanja«, je predstavila referat Oris vsebine mednarodnih priporočil za izboljšanje položaja Romov v Sloveniji. Dr. Miroslav Polzer, direktor Avstrijskega inštituta za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo – izpostava v Ljubljani je v svojem referatu Evropska unija in manjšine predstavil položaj Romov in drugih manjšin v državah Evropske unije. Dr. Mirjam Polzer Srienž z Univerze v Innsbrucku je predstavila referat Primerjalni prikaz položaja Romov v Sloveniji in Avstriji. Dr. Mladen Tancer z Univerze v Mariboru, ki že vrsto let proučuje izobraževanje Romov v Sloveniji je v referatu Izobraževanje Romov v Sloveniji prikazal rezultate raziskovanj štiri desetletja izobraževanja Romov. Dr. Alenka Janko Spreizer, romologinja s Fakultete za podiplomski humanistični študij v Ljubljani, je predstavila referat Pasti diskurzivnih reprezentacij Romov: primer »predsodek«. V razpravi so sodelovali predstavniki romskih društev v Sloveniji.

Priporočila konference Evropa, Slovenija in Romi se nanašajo na izboljšanje bivalnih razmer romske skupnosti v Sloveniji, odpravljanje brezposelnosti ter na izboljšanje položaja na področju izobraževanja Romov v Sloveniji.

Dolgoročni cilj konference je odpreti prostor za dialog med predstavniki romske skupnosti, predstavniki mednarodnih ustanov, predstavniki pristojnih ministrstev in vladnih služb, predstavniki organov lokalnih oblasti, uslužbenci v javnih službah in strokovnjaki.

Ob konferenci je Zveza Romov Slovenije pripravila razstavo najpomembnejših dosežkov romske skupnosti v Sloveniji. Vsi pisni prispevki bodo objavljeni v posebni publikaciji.

Nada Vilhar

SPOMINI UČITELJA LOVRA SODJE

Glasbena popotovanja na Koroškem

V ponedeljek, 18. februarja 2002, je bila v Tischlerjevi dvorani v Celovcu predstavljena knjiga »Mojih dvajset glasbenih let na Koroškem« (1979–1999) profesorja Lovra Sodje. Avtorja knjige potanko predstavljati bralcem, bi pomenilo nositi vodo v Dravo, kajti v okviru svojega delovanja kot vodja in sodelavec Glasbene šole je postal dobesedno pregovorni pojem zavzetega glasbenega pedagoga.

Svojo glasbeno-pedagoško pot je prof. Sodja začel v Svečah in na svoji pedagoški poti po Koroški je sodoživel vzpone in padce, uspehe in neprijetnosti dijakov in oddelkov Glasbene šole. Vse to je jemal kot neobhodno potrebno razvojno stopnjo na poti do visokih ciljev, na poti strokovnosti in močne identitete te šole. Pri tem je gradil na neomajljivi

vem temelju, to je zaupanju staršev in dijakov v šolo ter prepričanje, da bo Glasbena šola obstala in da bojo nekega dne njeni dijaki dosegali visoka in najvišja glasbena priznanja. To zavest je strnil v stavek: »Zatrdno vem, da bojo naši dijaki nekega dne igrali pri dunajskih filharmonikih«.

Osnova tega cilja pa je seveda velika strokovnost šole. Kot začasni pedagoški vodja Glasbene šole je imel priložnost, da je krepil to strokovnost in s tem pomagal, da je šola dobila nezamenljiv pečat priznanega vodja.

Omenjena knjiga je odraz glasbenega popotovanja po Koroškem pa tudi dragocen dokument vir o razvoju in vzponu Glasbene šole. Obenem je pa knjiga tudi dokument živega skupnega kulturnega prostora, aktivne samopomoči koroških

Slovencev in vzajemne podpore matičnega naroda zamejski veji. V knjigi je namreč kratko orisana tudi zgodovina glasbenopedagoških srečanj slovenskih učencev in učiteljev s področja avstrijske Koroške, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije

Knjigo je izdala kulturna agencija Lane d.o.o., založila pa celovška Mohorjeva. Predstavila sta jo avtor in pa Hanzi Filipič, urednik založbe. Glasbeni okvir so pripravili Milena Merkač (kljunasta flavta) in Monika Seher (klavir) ter mag. Kristijan Filipič (prečna flavta) in prof. Johannes Kalckreuth (klavir).

Na predstavitvi sta avtorju čestitala tudi predsednik KKZ Janko Zerzer in bivši državni sekretar Peter Vencelj.

Knjigo je prof. Lovro Sodja posvetil vsem slovenskim zamejskim učiteljem glasbe.

Franc Wakounig

Prof. Kalckreuth čestita prof. Lovru Sodji, v sredini Kristijan Filipič

PRESEDNIKOVO ODLIKOVANJE ZA ZNANOST IN UMETNOST

Veliki avstrijski križ Janku Messnerju

Dvajsetega februarja, to je včeraj, je v imenu predsednika republike Avstrije Thomasa Klestila državni sekretar Franz Morak podelil Veliki avstrijski častni križ za znanost in umetnost I. razreda slovenskemu koroškemu literatu Janku Messnerju. Ob tem častnem priznanju sem se z odlikovancem pogovarjal Jože Rovšek.

Spoštovani pisatelj Janko Messner! Le kako se ti je to zgoditi moglo, da si nenadoma prejel Veliki avstrijski častni križ za znanost in umetnost?

Božja volja, dragi Jože, ta je nepreračunljiva. Ali pa bolje: delu čast in oblast! Brez lastne hvale, ki se pod mizo valja, kakor pravi slovenski pregovor.

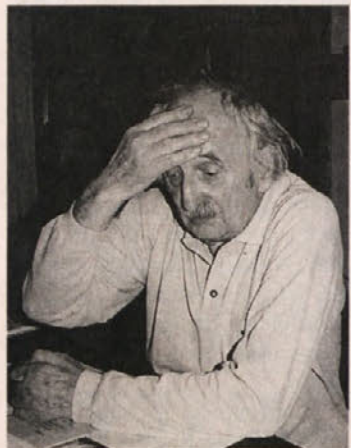
In vendar ti bo takšno priznanje marsikateri pesnik lahko zavidal.

Zavist je kontraproduktivna. Na Koroškem poznam pesnika, ki

je prejel več denarnih nagrad, kakor ima knjig. Naj, če jih lovi. Res pa je tudi to, da bi meni bolj prijalo takšno odlikovanje, ki je povezano z denarjem, saj vse življenje vestno plačujem državi davke.

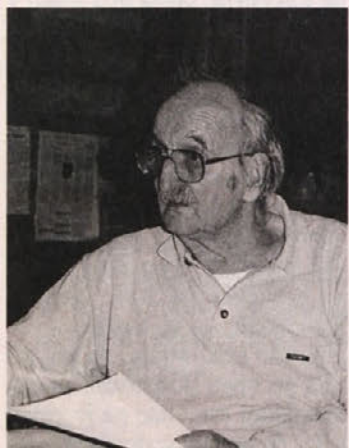
Razumem te popolnoma, vendar plavo-črna Avstrija denar za literaturo stiska ...

Naj ga! Od nje tako ali tako ne bi vzel nikakršne nagrade, še to bi mi manjkalo.

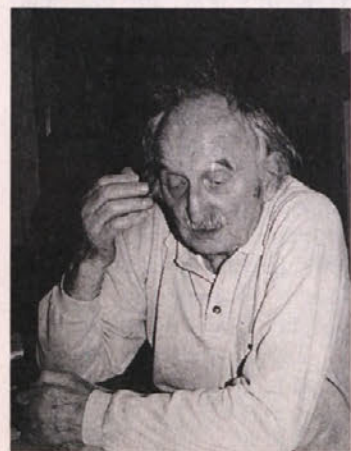
Pomembno se mi zdi to, da te je odlikoval sam državni predsednik Klestil in to celo za tvoje zasluge za republiko Avstrijo.

No, to so mi pa res ugodno narajmali. Saj veš, kako je Martin Krpan od cesarskega ministra

za finance zahteval »pismo, da ga bo financirjem v zobe vrgel ...« Zastran tega sem pa tudi pristal, da si dam ta križ obesiti okrog vratu – v posebno zadovoljenje koroškemu pogla-

varju, mednarodno znamenitemu cirkušemu ekvilibristu, ki po-glavi-hodi!

Kaj pa Ljubljana? Se ob tvoji osemdesetletnici ni zganila?

Zakaj pa bi se morala? Tam doli sem še hujši onesnaževalec gnezda kakor v Celovcu. Kritičnega javnega delavca nimajo nikjer v časteh. Socialno angažirane poezije zdajšnja Slovenija nima v čisljih. Literarna

provinca tu, literarna provinca tam. Če hočeš že za žive dni na oltar priti, moraš ta višjim koleno pripogniti. Ali deo gratias ali pa persona non grata. Sem kot šolar preveč ministriral, pa se mi je poklekaje priskutilo za vse življenje.

Kaj pa naša koroška literatura? Mladje je na žalost čivknilo.

Dr. Jožef Strutz jo oživlja. Izdal je »Novine« že kraj starega leta, a še do danes nisem odkril kake kritike o njih v naših slovenskih tednikih – Slovenski vestnik je vsaj poročal o izidu. Kakor da nimamo slovenistov in študentov literature. Kdo jo bo napisal, če ne ti, Jože? Bodi tako ljubezniv. In strog.

Pogrevati ohlajeno juho ne bi hotel. Zagotovo pa se bom zganil ob prihodnji izdaji. Le to ne vem, ali boš ti z mojo recenzijo zadovoljen.

Zahvalim za tvoje odgovore, tvoje dragocene in odrezave misli.

SPD »BOROVLE«

Obletnice kot mejniki društvenega delovanja

Med društvi, ki letos praznujejo določene obletnice, je tudi SPD »Borovlje«. Letos bo preteklo dvajset let, odkar so v Borovljah prvič vabili na prireditve »Dober večer, sosed«.

Na začetku 80-ih let prejšnjega stoletja je bil že zaznaven splošen polom v takratni poddržavljeni industriji. V Borovljah, njenem koroškem središču, se je najavljal poton gospodarskega motorja KESTAG. Poleg tega so oz. že spet bili močno občutni nacionalistični sunki, ki sta jih sprožila tako imenovano »tajno preštevanje manjšine« leta 1976 ter napovedana gonja nemškonacionalnih sil proti dvojezičnemu šolstvu. V tem nič kaj razveseljivem vzdušju in temnih gospodarsko-političnih okoliščinah so slovenski kulturniki na Koroškem iskali možnosti in poti, kako vsaj na prosvetnem polju omiliti napetosti med obema narodoma v deželi in izboljšati medsebojne stike.

Porodila se je misel skupnih prireditev ob avstrijskem državnem prazniku. V geslu »Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar« je bila strnjena vsa programatična izpoved in usmerjenost te pobude, ki se je ohranila vse do danes.

Med društvi, ki so pobudo sprejela v svoj delovni spored, je bilo tudi SPD »Borovlje«. Leta 1982 je prvič in skupno s SPD »Vrtača« iz Slovenjega Plajberka vabilo na to prireditve. Odmev je bil velik in obetaven.

Predsednik SPD »Borovlje« Melhijor Verdel s ponosom odpre društveno kroniko, v kateri

je potanko poročilo o prireditvi. Večer v dvorani mestne hiše so oblikovale skupine obeh društev: ansambel »Drava«, mladi Moški zbor SPD »Borovlje«, pevka skupina iz Slovenjega Plajberka ter sestri Pepca in Danica Čertov. Iz vrst sosedov so se vabilu odzvali moški zbor »Singerberg« in mešani pevski zbor »Stahlklang« (danes »Stadtchor«).

Melhijor Verdel pri prelistavanju konike

Prireditve je v bistvu pomenila mejnik v sodelovanju med društvi. V teku dvajsetih let so vsa boroveljska društva in zbori iz vrst obeh narodov sodelovali pri »Dober večer, sosed«. Preko tega pa je SPD »Borovlje« kot prireditelj navezalo stike z zbori in društvi po Koroškem (Rangersdorf, Vrba,

Celovec), v Sloveniji (Tržič in Maribor) ter na Hrvaškem (Karlovac). Zamisel dobrega sosedstva je postavilo na širše temelje.

20 let zborovske dejavnosti

SPD »Borovlje« sodi med najstarejša slovenska prosvetna društva na Koroškem. Sredi prejšnjega stoletja je društvo zaradi neenotnosti in nemškona-

skupina, to je bil ansambel »Drava«, ki so ga sestavljali dijaki slovenske gimnazije pod vodstvom Romana Verdela. Kot naslednja društvena skupina je nastal otroški zbor pod vodstvom Lidije Oraže. Iz tega zbora je zrasel današnji ženski Kvartet »Borovlje«, ki ga vodi Edi Oraže. Vmes pa je vrsto let zelo uspešno deloval »Trio Oraže«.

Leta 1981 je študent glasbe Roman Verdel ustanovil moški zbor. Istočasno je Bertelj Logar na Suhi ustanovil istoimenski oktet. Boroveljski moški zbor je bil 15 let steber pevsko-kulturne dejavnosti v Borovljah, med drugim je izdal lastno zgoščenko. Leta 1996 se je zbor razširil oz. spremenil v mešani »Komorni zbor« SPD »Borovlje«. Vodi ga mag. Roman Verdel.

Široka dejavnost

Z razširitvijo društvene dejavnosti so seveda rasle tudi prostorske potrebe. Sredi osemdesetih let je začel delovati oddelk Glasbene šole. Itak že majhna društvena soba pri Bundru je kljub adaptaciji postala pretesna in treba je bilo poiskati večje prostore. Ti so sicer bili pri Cingelcu na Trati, a zaradi dotrajanosti in iz varnostnih razlogov so bili neuporabni. Leta 1989 je društvo kupilo poslopje Kulturnega doma pri Cingelcu na Trati in takoj začelo s temeljito obnovo. 4. avgusta 1990 je bil obnovljeni dom svečano odprt. Ta dan pomeni tudi mejnik v društvenem delovanju, kajti prvič po drugi svetovni vojni je na oder stopila

lastna društvena igralska skupina. Zaigrala je Linhartovega »Matička«. Danes v društvu delujeta mladinska in odrasla igralska skupina.

Razvoj dejavnosti SPD »Borovlje« zadnjih dvajset let je neodtujljivo povezan z osebo predsednika Melhijorja Verdela.

Na občnem zboru 7. decembra 1981 v gostilni »Pri pošti« je iz rok Andreja Wieserja prevzel vodstvo društva. Izzivi in naloge, ki so čakale novega predsednika in odbor, so bili precejšnji, a vzajemno in z velikim navdušenjem ter zavezani in predani slovenski kulturi in besedi v Borovljah so se lotili nalog.

Društvo, ki je tedaj le občasno stopilo v javnost, in kraj, ki je bil skorajda bela lisa na zemljevidu slovenske kulturne dejavnosti, sta v teh letih postala pojma, znana slehernemu kulturniku na Koroškem. Med mejnike svoje predsedniške dobe Melhijor Verdel, ki je tudi navdušen igralec, šteje obiska predsednikov Rudolfa Kirchschlägerja leta 1985 in Milana Kučana leta 1997, obnovo Cingelca, uspešno promocijo društva ob deželni razstavi leta 1997, razširitev kulturne dejavnosti društva, poglobitev stikov s sosedom. Posebej pri srcu pa sta mu razvoja Glasbene šole ter dvojezičnega otroškega vrtca »Jaz in ti«. Za njegovo ustanovitev se je v funkciji slovenskega občinskega odbornika zavzemal skupno z občinskim odbornikom mag. Petrom Waldhauserjem.

Franc Wakounig

KNJIŽNA NOVOST

Knjiga Vide Obid, Mirka Messnerja in Andreja Lebna o Slovencih in Haiderju

Želja doseči čim večje število bralcev predvsem v Avstriji je botrovala dejstvu, da je knjiga zgoraj navedenih avtorjev izšla v nemščini. Predstavljena sicer pred kakimi tremi tedni pa je aktualna, kot bi jo napisali pravkar, za danes, za zdaj, za jutri in včeraj.

Naslovili so jo **Haider's Exerziensfeld – Kärntner Slowen-Innen in der deutschen Volksgemeinschaft**. Zavedajoč se dejstva, da sicer mnogo Avstrijcev ve za obstoj slovenske manjšine na Koroškem, kaj dosti več pa ne, vsebuje knjiga uvodne in osnovne podatke in informacije o strukturah narodne skupnosti in o njenem statusu tako v Avstriji kot v mednarodnem pravu. Obširno je poglavje o zgodovini Slovencev, o tvorbi političnih struktur posebno v 19. stoletju do danes.

Poudarek pri ciljni publiku pa je prav tako na slovenski mladini (ne samo), kajti ne v šolah ne preko organizacij si ne morejo pridobiti vedenja o lastni zgodovini.

Pretežni del knjige pa je seveda namenjen današnjemu po-

ložaju in nosi naslov **Die SlowenInnen und der Deutschnationalismus**. Avtor Andrej Leben je ob predstavitvi poudaril, da so vse strukture izključna zasluga samoiniciativnosti Slovencev – podarjenega jim ni bilo ne v prvi ne v drugi republiki ničesar. Denar, ki je bil potreben za večje projekte, je v preteklosti prihajal pretežno iz Slovenije oziroma bivše Jugoslavije.

Današnji položaj je po mnenju avtorjev porazen: Haider namerava »preseči« tristrankarski pakt, ki velja na Koroškem že nekaj desetletij, ko gre za zadeve Slovencev: on bi rad kar štiristrankarski pakt. To pomeni, da naj bi Slovenci soglašali z ravnanjem strank v deželni zboru, kar pomeni seveda popuščanje pred nacionalistično obarvanimi organizacijami kot so KHD ali brambovci. Haiderjevo sklicevanje na posebne »pridobitve« za Slovence, odkar je deželni glavar on sam, so jalo: kaj hitro se izkaže, da od obljubljenih podpor za vrte na primer ni prišlo od dežele še šilinga ne, kljub široko razglašemu zakonu o vrtcih.

In to je ta metoda: izstradati manjšino in si jo tako podvreči.

Avtorji so precej strogi tudi s trenutnim političnim vodstvom, ki da »ni ravno najbolj revolucionarnega duha« (Messner), čeprav hkrati dodajajo, da se zavedajo potrebe po pogovorih in deželnega glavarja si pač ne moremo izbrati sami.

Haider da pa je imel doslej od Slovencev samo koristi za svoj cilj, minimirati prisotnost Slovencev na Koroškem. Ob sankcijah EU se je Evropi pokazal kot uvideven in manjšini naklonjen voditelj, Slovenci pa da trenutka niso znali vnovčiti.

Obilica primerov nemškega nacionalizma je shrlljiva: vse preveč smo jih navajeni, da bi se v vsakdanjem življenju jezili dlje kot dva dni, vendar takole zbrani in analizirani predložajo nevzdržnost koroške politike vseh treh strank, povezanih z »domovinskimi« organizacijami...

Zaključek pa tvori besedilo člena 7 Avstrijske državne pogodbe, rezultati volitev za svobodnjaško stranko od leta 1986 in najvažnejše letnice iz zgodovine koroških Slovencev.

Pregledna, analitična, informativna, pa tudi silno berljivo napisana knjiga, ki je izšla pri dunajski založbi Promedia, stane 13,90 evra, obsega 168 strani, broširana. S. W.

O fotografski razstavi Slovenskega planinskega društva bomo proročali prihodnjič. Prosimo za razumevanje!

USPEH SLOVENSKEGA FILMA Film Maje Weiss nagrajen na Berlinalu

52. berlinski filmski festival Berlinale si bomo ljubitelji filma dobro zapomnili. Film Maje Weiss z naslovom »Varuh meje«, ki je bil predstavljen predzadnji dan festivala v igranem delu sekcije Panorama, si je med devetnajstimi prikazanimi filmi skupaj z estonsko-litvanskim filmom »Dobre

SELE

Občni zbor DSG Sele-Zell

V četrtek, 31. januarja 2002, so se društveniki in prijatelji športa zbrali v farni dvorani v Selah na občnem zboru športnega društva DSG Sele-Zell. Mašo pred obnim zborom je vodil Jože Andolšek, olupšali in glasbeno sooblikovali pa so prireditev člani mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Claudije Ogris.

Po maši je znani in priljubljeni zdravnik dr. Ivan Ramšak uvodoma predaval o možnostih alternativne medicine v športu. Nadvse pestro predavanje so z velikim zanimanjem zasledovali številni obiskovalci občnega zbora. Med navzočimi so bili tudi zastopniki krovnih organizacij, namreč UNION-Koroške, Koroške nogometne zveze in Krščanske kulturne zveze; slednjo je zastopal njen tajnik Nužej Tolmajer.

Po pozdravu predsednika Igorja Robleka je sledil njegov govor, v katerem je predstavil predvsem vrhunski projekt, gradnjo društvenega

poslopja na nogometnem igrišču. Iskreno se je zahvalil vsem pomagačem in sponzorjem za njihovo velikodušnost in je obenem zaprosil za nadaljnjo podporo. Predsednikovim besedam so sledila poročila sekcij – nogometne, smučarske, tekaške (na smučeh) ter namiznoteniške. Predlog o malenkostnem zvišanju članarine, ki je že desetletja enaka, so soglasno sprejeli.

Društveniki so številne športne uspehe želi v vseh štirih panogah, pri čemer je obetajoč napredek videti predvsem v teku na smučeh, nogometna sekcija pa zastavljenih ciljev ni dosegla, čeprav selški nogometaši še zdaleč niso vrgli puške v koruzo.

Namiznoteniška sekcija je trenutno v nekakšni letargiji in njena poživitev bo za bližnjo bodočnost neobhodna.

Občni zbor so zaokrožili govori zastopnikov krovnih organizacij, ki so tudi za naprej obljubili okrepljeno sodelovanje bodisi na organizatorični kot tudi na finančni ravni. Predsednik Igor Roblek se je zahvalil za številno udeležbo in navzoče povabil na priprizek. Sandi Mak

ODLOMEK IZ KNJIGE

Die Einführung der Kartoffel in Kärnten als Schulbeispiel

»(...) war es in Kärnten, vor allem durch Getreidemangel, notwendig geworden, die in Amerika 'entdeckte' Kartoffel einzuführen. Dies stieß auf heftigste Widerstände im Land. Doch die Landstände organisierten Werbekampagnen, um das Gemüse populär zu machen. Es wurden Prämien für den Anbau ausgesetzt und es wurde kostenlos Saatgut verteilt. Die Prämien wurden zuerst für drei, dann für zwei Jahre begrenzt. Die kostenlose Abgabe von Saatgut war verbunden mit mündlicher und schriftlicher Unterweisung.

Es war ein schwieriges Unterfangen, das die Landstände da begannen, denn in Kärnten hielt man schon immer beharrlich am überkommenen Brauch fest und nahm nur langsam und zögernd Neuerungen auf ... Erst die Mißerniten von 1804 und 1805 ... und der Hunger änderten das Bewusstsein der Kärntner Bevölkerung, ließen Vorurteile und Aberglauben verschwinden. Die Furcht vor Hungersnöten machte die Erdäpfel salonfähig. (Margarethe Genser, Klagenfurt).

Gegenteiliges geschah 250 Jahre später mit dem zweisprachigen Bildungsangebot in Klagenfurt. Die Kartoffel war eine auswärtige Angelegenheit und hat den Weg zur Akzeptanz schon lange zurückgelegt. Slowenisch ist eine autochthone Angelegen-

heit, war also schon lange vor jeder Kartoffel im Land, doch scheint der Weg zur Akzeptanz noch lange nicht zu Ende zu sein. Was auf der einen Seite akzeptiert wird, wird andernorts fallen gelassen wie die berühmte heiße, und wenn nötig, zur Seite gelegt, um anlasshalber (vor allem im Dienste parteipolitischer Trickserien) als Kärntner Hauptproblem aufgewärmt zu werden. Den heutigen Landständen kommt es nicht in den Sinn, Werbekampagnen im positiven Sinn für die regionale Ressource der Zweisprachigkeit zu machen. Es wird nichts unternommen, sie populär zu machen. Es werden keine Prämien für ihre Verbreitung versprochen, kein Saatgut wird kostenlos verteilt, keine mündliche und schriftliche Unterweisung zur Überwindung nationalistischer Vorurteile findet statt. Dies scheint privaten Initiativen vorbehalten zu sein, die aus verschiedenen persönlichen Gründen für eine Sache eintreten, die nicht nur von persönlichem, sondern auch allgemeinem Interesse ist. Die Politik, natürlich die herrschende, und nicht die Vorurteile der Bevölkerung, erweist sich im Falle der Zweisprachigkeit in Kärnten als Haupthindernis. Die Zivilcourage einiger StaatsbürgerInnen, ihr bewusstes Inkaufnehmen des Risikos, sich die Finger zu verbrennen, war der Weg zu einer Überwindung« (Rausch 2000, S. 63 f).

Gledališki abonma 2002 k & k Sentjanž

K & K CENTER: Pripravljen nov abonmajski program!

Vljudno vas prosimo, da naročite abonma po telefonu na štev. 0463 514300 22 ali 0664 2620042.

Sreda, 27. 02. 2002, v k & k centru v Šentjanžu:

Werner Schwab »Predsednice«

gostuje: SNG Drama Ljubljana, režija: Bojan Jablanovec, igrajo: Polona Vetrih, Marijana Breclj, Nataša Barbara Gračner

roke« Petra Simma razdelil prvo nagrado.

Film »Varuh meje«, ki prikazuje potovanje treh študentk s kanuji po reki Kolpi, kar se sprevrže v shrlljivko, je bil v Berlinu prikazan premierno. Tisti, ki so film videli, najbolj hvalijo presenetljivo lepoto pokrajine ob reki, kar pa je bilo za nagrado najbrž premalo. Maja Weiss, prva ženska v slovenski

filmski zgodovini, ki ji je uspelo posneti celovečerni film, je kot avtorica kratkih in dokumentarnih filmov že dokazala svoje režiserske sposobnosti. Kako dobro in kako publiku všečno – ogledalo je postavila tudi slovenski ozkosrčnosti – ji je uspel prvi celovečerec, pa se bomo lahko vsi skupaj prepričali na premieri, ki bo aprila v Ljubljani. I. Destovnik

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA, SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO IN SPD »ROŽ« V ŠENTJAKOBU

vabijo na

24. ZIMSKI POHOD »ARIHOVA PEČ«

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo v nedeljo, 3. marca 2002, s pričetkom ob 9. uri (odhod na koč med 9. in 12. uro) pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo pečjo« (1.084 m) in nazaj mimo (nekdanje) Resmanove lovske koč.

Pogoji: Udeležba ni omejena. Obvezna planinska zimska oprema. Držati se morajo poti, ki je označena. Pohodniki se vzbnejo na planino Bleščičo – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se mimo Resmanove lovske koč (kontrolni žig) vrnejo do Polanca najkasneje do 15. ure.

Prijave in štartnina: Prijave sprejemamo na dan pohoda med 9. in 12. uro. Štartnina znaša 4,50 evra (900 SIT) za odrasle, za otroke in mladince 3,00 evra (600 SIT). Pohodniki prejmejo na štartu kontrolni kartonček in značko. Kdor se zimskega pohoda »Arihova

peč« udeleži 5-, 10-, 15- ali 20-krat, prejme še dodatno značko.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in malico. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Udeležba na pohodu je na lastno odgovornost.

Udeležencem iz Slovenije, ki prispejo skozi cestni predor Karavanke, ni treba imeti vinjete za avtocesto!

Informacije: telefon 0043/463/318510 oz. 0043/676/5173045 (GSM), teletext RTV Slovenija (stran za planince), internet: <http://www.ssz.at>

PRIREDITVE

SREDA, 20. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k
9.00 Šivanje domačih copat. Traja do 11. ure.
- TINJE, v domu
18.00 Italijanščina za začetnike III
19.30 Italijanščina za začetnike I in II. Vodi Natalie Domenig

PETEK, 22. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPZ
19.00 Diskusija »Napadi na pravno državo ob razsodbi ustavnega sodišča o dvojezičnih tablah«. Diskutirajo: Univ. Prof. Dr. Dieter Kolonovits, ustavni pravnik; Mag. Theresia Stoitsits, govornica Zelenih za pravna vprašanja v dunajskem parlamentu in Dr. Hannes Jarolim, govornik SPÖ za pravna vprašanja v dunajskem parlamentu
- SELE, farni dom – KPD Planina, PD Sele
19.30 Selski kulturni praznik ob 100-letnici Milke Hartmann. Spored: MePZ Pevskega društva Obirsko, MePZ sele, zbor LŠ Sele in Sele-Kot, Mladinski zbor Sele; slavnostni govornik: dr. Miha Vrbinc

SOBOTA, 23. 2.

- TINJE, v domu
9.00 Dan čebelar in čebelarjev. Predavateljica: mag. dr. vet. med. Mira Jenko-Rogelj in dr. Janez Poklukar
- PLIBERK, kulturni dom – SPZ, KKZ, SZI Celovec, SNI Urban Jamnik
9.30 Simpozij »Milka Hartman – pesnica libuškega puela«
- TINJE, v domu
19.30 Razstava »Umetnine iz naravnega kamna«. Razstavlja Richard Bošic
- ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Gledališka predstava »Vaje v slogu«. Gostuje mladinska gledališka skupina SPD Bilka

NEDELJA, 24. 2.

- ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel
11.00 Lutkovna igra »Stotisočnoga«. Nastopa mladinska lutkovna skupina KPD Šmihel

TOREK, 26. 2.

- ROŽEK, ljudska šola
18.30 Slovenščina za začetnike. Prijave ga. Lehmann, tel.: 04274/3073
- ŠENTJANŽ, k & k
19.00 Čas za čaj. Vabljeni ženske na klepet, na uživanje čaja.

SREDA, 27. 2.

- ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Gledališki abonma. »Predsednice« (Werner Schwab). Gostuje SNG Drama

ČETRTEK, 28. 2.

- CELOVEC, Tischlerjeva dvorana – KKZ
8.00 »Piknik na bojišču«. Gostuje otroška gledališka skupina SPD Šentjanž. Za OV in LŠ
- CELOVEC, Klagenfurter Ensemble
9.00 »Stotisočnoga«. Gostuje lutkovna skupina KPD Šmihel. Za OV in LŠ
- 11.30 »Žogica nogica«. Gostuje otroška gledališka skupina KPD Planina. Za OV in LŠ

- CELOVEC, Mladinski dom
10.30 »O debelem pradedku in razbojnikih«. Gostuje otroška gledališka skupina SPD Bilka. Za gimnazijo (2. in 3. razred)
- 12.15 »Vaje v slogu«. Gostuje mladinska gledališka skupina SPD Bilka. Za gimnazijo (6. in 7. razred) in TAK (3. razred)
- 15.00 »Zgodba iz nekdanih dni«. Gostuje gledališka skupina KPD Šmihel. Za popoldansko varstvo in izven

PETEK, 1. 3.

- CELOVEC, Klagenfurter Ensemble
8.30 »Vila malina«. Gostuje otroška lutkovna skupina KPD Šmihel. Za OV in LŠ
- CELOVEC, Tischlerjeva dvorana
9.30 »Velika repa«. Gostuje lutkovna skupina »Pika« SKD Celovec. Za OV in LŠ
- 11.00 »Sinjemodri Peter«. Gostuje lutkovna skupina »Navihanci« SKD Celovec. Za OV in LŠ
- CELOVEC, Mladinski dom
10.30 »Velikaška norost«. Gostuje mladinska gledališka skupina KKD Vogrče. Za gimnazijo (4. in 5. razred) in TAK (1. in 2. razred)

SOBOTA, 2. 3.

- GLOBASNICA, farni dom – Fara Globasnica
19.30 Koncert MePZ Rož »Pesem zbledele zemlje«

NEDELJA, 3. 3.

- ČEMERNICA, pri Polancu – SŠZ, SPD Celovec, SPD Rož
9.00 24. Zimski pohod »Arihova peč«
- CELOVEC, Dom glasbe – KKZ
14.30 Koroška poje ob 60-letnici preganstva, ob 100-letnici rojstva Milke Hartmann in ob 100-letnici rojstva dr. Joška Tischlerja. Nastopajo: MePZ Podjuna, MoPZ Valentin Polanšek, MePZ Peca, Dekliški tercet Hartman, MePZ SPD Radiše, MoPZ Foltež Hartman, Ženska vokalna skupina »pet in tri«, MePZ PD Obirsko, MoPZ Franc Leder-Lesičjak, MePZ Gorotan, MePZ Jakob Petelin Gallus, MePZ Lojze Bratuž, Ansambel Drava

SREDA, 6. 3.

- ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, Višja šola
18.30 Kuharski tečaj: hitra in zdrava kuhinja
- ŠMIHEL, farna dvo. – KPD Šmihel
19.30 Predavanje »Autorität – Notwendigkeit und Problem«; predava dr. Josef Klinger

SOBOTA, 9. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k
15.00 Filmski popoldan. Traja do 18. ure. Predvajali bomo otroške filme.

TOREK, 12. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k
19.30 Informacija in diskusija z dr. Wernerjem Vogtom (sopobudnik referendumu Avstrija – socialna država) »Der Sozialstaat nicht Eigentum einer Regierung«.

SREDA, 13. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
19.30 Predavanje in diskusija »Razsodba ustavnega sodišča v manjšinskem pravu«. Referenta: mag. Rudi Vouk in dr. Mirko Borotschnik

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 22.2. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Integrationsvertrag 18.45 Poročila 19.00 Proud To Be Loud 20.00 BBC News 20.06 Global Loops 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Sto decibelov 24.00 Soundtrack tedna: Before the Rain 1.00 Zrcalo kulture (pon.) 2.00–6.00 Glasba – jazz/world

SO 23.2. ■ 18.00 Svet je vas 18.45 Poročila 19.00 Special: Europa von unten: Serbien ohne Milosevic; Ungarn vor den Wahlen; Gegen WEK; Gentechnik in der Landwirtschaft 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 24.00–6.00 Glasba – jazz/world

NE 24.2. ■ 18.00 Nedelja drugače: Povk slovenščine na Štajerskem 18.45 Poročila 19.00 Music For The Masses / glasbeni magazin 21.00 Glasba 22.00 For Those About To Rock 24.00 Sto decibelov (pon.) 1.00 Nedelja drugače (pon.) 2.00–6.00 Glasba – jazz/world

PO 25.2. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko 18.45 Poročila 19.00 Ta mera / ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Oklahomo 21.00 Take The Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum: Podiumsdiskussion: Mehrsprachig in die Zukunft 1.30–6.00 Glasba – jazz/world

TO 26.2. ■ 18.00 V pogovoru: Pesnik Milan Jesih 18.45 Poročila 19.00 SchülerInnenradio aus dem BMZ Spittal 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Svet je vas (pon.) 22.00 Glasba 23.00 Vešča 0.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.) 1.45–6.00 Glasba – jazz/world

SR 27.2. ■ 18.00 Literarna kavarna: Društvo koroških pisateljev 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio / Hip Hop 22.00 Mad Force / Hip Hop 24.00–6.00 Glasba – jazz/world

ČE 28.2. ■ 18.00 Po Koroškem: Ausstellung »Augenweide« des BG St. Martin 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.): Društvo koroških prijateljev 24.00 Glasba – jazz/world 1.00 Po Koroškem (pon.) 1.45–6.00 Glasba – jazz/world

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Foltež Fugger s Hodnice – rojstni dan; Franc Valentinitsch iz Celovca – 50. rojstni dan; Katri Hribernik iz Sel – rojstni dan; Matilde Einspieler z Žoprač – 50. rojstni dan; Nadja Fugger iz Šentpetra pri Šentjakobu – 25. rojstni dan; Vera Stornik iz Celovca – osebni praznik; Elke Zepitz iz Železne Kaple – 33. rojstni dan; Katja Noč s Čemernice – 20. rojstni dan; Margareta Karner iz Dobrle vasi – rojstni dan; Franciska Bajec iz Podjune – rojstni dan; Marija Štefan iz Pliberka – rojstni dan; Grega Krištof iz Dvora – rojstni dan; Pepca Vavti iz Šmihela – rojstni dan; Feliks Buchwald iz Nonče vasi – rojstni dan; Matilda Lutnik z Blata – rojstni dan; Apolonija Krištof iz Dolnje vasi – rojstni dan; Marija Gradišnik iz Rinkol – rojstni dan; Katarina Sticker in Mirko Singer iz Loč ob Baškem jezeru – rojstni dan; Kristl Lajčahar iz Kotmare vasi – 80. rojstni dan; mag. Gabi Sitter z Bele pri Železni Kapli – rojstni dan; Rudi Benetik iz Podjune – rojstni dan; mag. Vladimir Smrtnik iz Libuč – rojstni dan; Franc Jelen iz Libuč – rojstni dan; mag. Ana Bister iz Celovca – rojstni dan; Veronika Dovjak iz Sel – 40. rojstni dan;

Za posredovanje imen slavljenk in slavljenec se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 21. 2. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 22. 2. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 23. 2. ■ 18.00 Od pesmi do pesmi, ...

NE 24. 2. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel 18.00 Glasbena

PO 25. 2. ■ 18.10 Kratki stik

TO 26. 2. ■ 18.00 Otroški spored

SR 27. 2. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper 12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00 Klub Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17 Žurnal 17.30 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nemškem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila Radia dva v slovenščini

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske popevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30 Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna in zborovska glasba 16.00 Vikend

Gost v oddaji Zajtrk s profilom bo predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Bernard Sadovnik. Z njim se bo pogovarjal Franc Merkač.

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 24. 2. ■ 13.30 ORF • Avstrijski zvezni kancler Wolfgang Schüssel na uradnem obisku v Sloveniji. • Pisatelj upora in solidarnosti prof. Janko Messner prejme avstrijski častni križec za znanost in umetnost prve kategorije. • Kulturni dom Pliberk bo prizorišče simpozija o vsestranskem udejstvovanju Milke Hartman ob 100-letnici rojstva pesnice z libuškega puela. • »Neumna Avguštin« – vesela zgodba o enakopravnosti spolov je očarala otroke.

PO 25. 2. ■ 3.15 ORF2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

Vsebinsko slovenskega televizijskega sporeda lahko preberete tudi na ORF-teletextu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/51 43 00-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50 566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

KAJŽE PRI GLINJAH

90-letnica Jakoba Orascha, po domače Jagra

Pred nedavnim je Jakob Orasch, po domače Jagra v Kajžah, praznoval svojo devetdesetletnico. Slavljenec ni le najstarejši član SPD »Borovlje«, ampak tudi živa priča velikih in usodnih sprememb ter dogodkov v prejšnjem stoletju. Jakob Orasch je doraščal v zavedni in napredni slovenski družini, neposredno je doživel poplebiscitna ponižanja koroških Slovencev in bil je priča socialni in politični zaostitvi v prvi republiki. Po ljudski šoli se je izučil

za puškarja in bil mojster za izdelovanje celinov, petelinov in peret, važnih sestavnih delov pušk. Jagra nikdar ni skrival svojega prepričanja, udeleževal se je v krajevnem slovenskem kulturnem društvu »Drava« v Glinjah in pri vaški posojilnici. Ko so nacisti prevzeli oblast v Avstriji, je z dejanjem, ki bi ga lahko stalo življenje, protestiral proti temu nasilju: svinji, ki jo je gnal čez boroveljski glavni trg, je nataknil Hitlerjevo sliko. Le za las je ušel aretaciji. Vojno je

prestal kot puškar v Steyru, po vrnitvi domov se je takoj vključil v slovensko narodnopolitično dejavnost. Prevzel je predsedstvo v društvu »Drava«, in v glinjski posojilnici je vse do njene združitve s Posojilnico Bank Borovlje zasedal odgovorne funkcije. Poleg tega je bil tudi vnet lovec. Dokler mu je zdravje dopuščalo, se je udeleževal kulturnih prireditev domačega društva in pa zborovanj posojilnice. Kljub visoki starosti Jagra budno spremlja politično dogajanje doma in po svetu in ga tudi z njemu lastno besedo pokomentira.

Valentinu Oraschu, ki je vsa leta naročnik Slovenskega vestnika, želimo vse najboljše in mu ključemo še na mnoga leta. F.W.

NONČA VAS

Umrla je Ančka Petrač

Pretrsla nas je žalostna vest, da je za vedno odšla Ančka Petrač, po domače Mirkovčeva. Odšla je tiho, kakor je bilo tiho vse njeno skromno življenje; vselej je imela polne roke dela za svoje in z ljubeznijo se je razdajala za druge.

Pokojna Ančka Petrač je zagledala luč sveta pred 90 leti v Globasnici, v znani in zavedni družini Košutnikovih. Bila je zadnja potomka znanega in priljubljenega globaškega podjunskega pevca in pesnika Lesičjaka. Skrb za obstoj se je začela kmalu v njeni mladosti

in njeno otroštvo je bilo vse prej kot brezskrbno. Ko je bila stara štiri leta, ji je umrla mati. Šla je za delom in kruhom kot dekla. V veliko zadovoljstvo gospodarjev je služila med drugim pri Jurju v Šmarjeti.

Na svoji življenjski poti je spoznala Jozeja Slaniča, p. d. Trbulovega, in se z njim poročila. Jozej je kmalu podlegel bolezni in spet je ostala sama. Po dolгих letih samevanja se je ponovno poročila, njen drugi mož je postal Gabrijel Petrač. Tudi ta življenjski sopotnik jo je že pred leti za vedno zapustil. Spet je bila sama, a s svojo dobroto in vedno nasmejanim, prijaznim obrazom si je znala pridobiti naklonjenost in bila je priljubljena kot le malokdo. Kljub letom je vedno rada šla med ljudi, na naše prireditve, rada je čitala in se povsod

počutila dobro kot zavedna in ponosna Slovenka. Ko je potrebovala pomoč, je zanjo skrbela kot za svojo mater sosedu Mali Stropnik. Kako je bila pokojna Ančka priljubljena, pa je dokazala številna udeležba žalujočih na pogrebu na pokopališču v Nonči vasi.

Pogrebne obrede je opravil pliberški dekan mag. Ivan Olip in lepo orisal njeno pot in priljubljenost. Pevci pa so ji v slovo zapeli še »Gozdič je že zelen«.

Ančka, odšla si. V naših srcih pa te bomo nosili v živem spominu, vedno prijaznega nasmeha in dobrote. Tako kot tudi tvoji predniki, Košutniki in Lesičjakovi, nam bodo vsedno za vzgled in v ponos. Naj ti bo lahka domača zemlja. Svojcem velja naše iskreno sožalje.

ikej

V nedeljo, 3. februarja, so se v Lepeni na Rastočnikovi njivi pomerili otroci v smučanju. Prevladovala sta tekmovalni duh in splošno veselje, kar je razvidno tudi s fotografije. Najboljši fant dneva je bil Andreas Karničar, najboljša deklica pa Manuela Karničar, ob pa sta doma z Obirskega. Prireditelj otroške smučarske tekme je bilo Slovensko prosvetno društvo »Zarja« iz Železne Kaple.

Zveza slovenskih žena vabi na potovanje po

Korziki

19.–23. marca 2002

Cena po osebi v dvoposteljni sobah 440.– evrov; dodatek za enoposteljno sobo 95.– evrov. V ceni je zajeto: vožnja z modernim Sienčnikovim avtobusom z vsemi cestninami in davki, vožnja s trajektom Livorno – Bastia – Livorno, štirje polpenzioni, vodnik v »Cinque terre«, Bastii in Ajacciu, železnica v »Cinque terre« in Corte.

Doplačilo: 14,53 evra po osebi za vožnjo s čolnom pri ogledu »Cinque terre« (samo ob lepem vremenu).

Prijave sprejema Milka Kokot, 9020 Celovec, telefon 0463 / 51 43 00-40.

Prijavite se čimprej, s tem olajšate tudi organizacijo potovanja! Pristrčno vabljeni!

DVOJEZIČNA TRGOVSKA AKADEMIJA

9020 Celovec, Prof.-Janežič-Pl. 1

Kaj je potrebno za vpis na dvojezično TAK?

- uspešen zaključek 8. šolske stopnje;
 - znanje slovenskega jezika (prosti predmet ali dialekt);
 - v nekaterih primerih je potreben še sprejemni izpit.
- Pouk poteka v nemškem in slovenskem jeziku. Poleg tega sta na programu še obvezna angleščina in italijanščina ter hrvaščina kot prosti predmet. Šola nudi splošno trgovsko izobrazbo; v gospodarsko poslovalnem centru vodijo učenci sami svojo učno firmo in uporabljajo teoretična

znanja tudi v praksi. Tudi v drugih predmetih poteka projektno delo. Poudarek je tudi na izobrazbi v informacijski tehnologiji s tehniko omrežja, telekomunikacij, razvojem software in WEB design. Z uspešnim zaključkom dvojezične TAK imate: zrelostni izpit, obrtno upravičenosti (možnost ustanovitve lastnega podjetja), možnost študija na visokih šolah. Prijavite se lahko do konca februarja 2002. V izjemnih primerih tudi pozneje. Za nadaljnje informacije pokličite po tel. 0463 / 38 24 00 ali e-mail direktion@hak-tak.asn-ktn.ac.at; spletna stran www.hak-tak.asn-ktn.ac.at

Mag. Maja Amrusch-Hoja, ravnateljica

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

9020 Celovec, Prof.-Janežič-Pl. 1

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se začne v ponedeljek, 11. 2. 2002, in traja do srede, 28. 2. 2002. Uradne ure so dnevno od 7.00 do 15.00 ure, ob petkih od 7.00 do 12.30 ure.

2. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

3. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole sporočilo učni uspeh učencev, ki so se prijavi za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca/učenke oz. o potrebnih sprejemnih izpitih. Ti izpiti bodo v sredo, 3. 7. 2002.

4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je mogoč.

5. Na osnovi šolske avtonomije je Odbor šolske skupnosti sklenil za leto 2002/2003 vodenje Kugyjevca razreda s slovenščino, nemščino, italijanščino in angleščino (1. C). V 1. b razredu bomo ponudili kot težišče angleščino.

6. Informatika bo integrirana v prvih razredih v predmete nemščino in slovenščino, v Kugyjevcah razredih pa tudi še v italijanščino.

7. Starši bodo imeli pri zadostnem številu prijav tudi možnost popoldanske oskrbe svojih otrok.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pošljete prijavnico s potrebnimi dokumenti na zgornji naslov.

Prof. mag. Anton Malle, vŕstv., prov. vodja

VIŠJA ZA GOSPODARSKE POKLICE

zavoda šolskih sester Šentpeter pri Šentjakobu v Rožu

razpisuje prijave za šolsko leto 2002/2003

a) Višja šola z obširno splošno izobrazbo v dveh jezikih s težišči na prehrani in gospodarstvu, tujih jezikih in turizmu, prezentaciji in komunikaciji. Kvalifikacija: v Evropski uniji priznana matura in diplomski izpit, pravica do študija na univerzah in pedagoških akademijah, takojšen vstop v zanimivo poklicno življenje v gospodarstvu, turizmu in upravi.

Sprejemni pogoji: pozitivno zaključena 8. šolska stopnja in vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov, zaključek 4. razreda gimnazije ali glavne šole, možnost vpisa tudi s sprejemnim izpitom.

b) Enoletna strokovna gospodarska šola nudi atraktivno alternativo za 9. šolsko leto, splošno izobrazbo v dveh jezikih, gospodarsko izobrazbo, kuharsko kreativnost in design. Kvalifikacija: zaključek obvezne šolske dobe z možnostjo nadaljnega šolanja, poudarek na gospodarski izobrazbi (računovodstvo, informatika) in praktičnih predmetih, spoznavanje poklicev, priprava na nadaljnjo izobrazbo.

Sprejemni pogoji: pozitivno zaključena 8. šolska stopnja na glavni šoli ali nižji stopnji gimnazije in vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Informacije in prijave: VŠGP Šentpeter 25, A-9184 Šentjakob, tel. 04253/2750, faks 04253/275015.

Prijave sprejema ravnateljstvo do konca februarja 2002. V primeru tehtnega razloga tudi pozneje!

Prof. mag. Štefan Schellander, vodja šole

ZAHOMC-AVSTRIJSKO PRVENSTVO V SKAKANJU IN NORDIJSKI KOMBINACIJI

Napete tekme in odlične uvrstitve za ŠD Zahomc

Minuli konec tedna so se v zasneženem in idiličnem Zahomcu pomerili v skakanju in teku naši bodoči svetovni prvaki in olimpijci. Okrog dvesto šolarjev in mladincev obeh spolov iz šestih zveznih dežel –

časno močno sneženje, obe skakalnici in tudi tekaška proga pa so bile v optimalnem stanju. Publika je videla lepe in dolge skoke ter napete dvoboje za metre in sekunde na zahtevni tekaški progi. Med številnimi

zmago pa je odnesla Beljačanka Kerstin Köll.

V skupini šolarji II se je uvrstil Tomaž Druml na odlično peto mesto, v nordijski kombinaciji pa je bil celo četrti. Siegfried Mörtl, ki vodi v skupnem seštev-

Srečne zmagovalke: Katrin Stefaner, Kerstin Köll in Petra Mörtl (z leve)

Predarlske, Tirolske, Salzburga, Gornje Avstrije, Štajerske in Koroške – so navdušeni publiki pokazali, kaj znajo.

Okoliščine sicer niso bile najboljše, atlete je motilo ob-

Predsednik ŠD Zahomc Martin Wiegele in podpredsednik ÖSV Anton Leikam

funkcionarji in trenerji, ki so spremljali ekipe, je bil tudi večkratni avstrijski svetovni prvak in olimpijci Sulzenbacher, nekdanji skakalec Gürtler idr.

Viceprvak na 70-metrski skakalnici je postal Stefan Kaiser, enajsti pa je bil Sepp Walluschnig (oba ŠD Zahomc), naslov prvakinja v skakanju in v nordijski kombinaciji je osvojila Petra Mörtl, druga je bila Tanja Drage, tretja pa Katrin Stefaner (vse ŠD Zahomc). Na 50-metrski skakalnici je pri šolarjah osvojila Kerstin Mörtl odlično drugo mesto. V skupini šolarke II je postala viceprvakinja Katrin Stefaner, druga Petra Mörtl (obe Zahomc), tesno

Borba za metre in sekunde na tekaški progi je bila neizprosna

ku na deželni ravni, je bil 12., v nordijski kombinaciji pa osmi.

Moderacijo prireditve je v obeh deželnih jezikih mojstrsko opravil podpredsednik ŠD Zahomc Ludvik Druml.

Za uspešno izvedbo take veleprireditve velja zahvala celotnemu organizacijskemu štabu ŠD Zahomc in številnim prostovoljcem, ki so poskrbeli za brezhiben potek prvenstva.

Podelitve nagrad se je udeležil tudi podpredsednik ÖSV Anton Leikam, pa tudi predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja občine Straja vas in njene okolice.

Besedilo in slike: Mirko Štukelj

ODBOJKA

Dobljeni so dosegli polfinale!

V povratni četrtfinalni tekmi proti dunajskemu Sokolu so Dobljeni preteklo soboto na domačih tleh slavili gladko zmago s 3:0 (-16/-13/-22). Odlično razpoloženi domačini so kljub tehničnim okvaram v sanitarnem sistemu, tekmo so začeli nekoliko pozneje, od vsega začetka igrali zelo koncentrirano in odigrali eno najboljših tekem v tej tekmovalni sezoni. Najboljši scorer pa je bil legionar Robert Chocholak z 20 točkami. Z zmago si je

klub, ki letos obhaja 20-letnico obstoja, več ali manj zagotovil nastop v evropskem pokalu. Ta sezona, ki se počasi nagiba h koncu, je tudi ena najuspešnejših v zgodovini kluba.

V polfinalu pa se bodo Dobljeni pomerili z večkratnim prvakom Hot volleys z Dunaja, ki je brez težav premagal Döbling s 3:0.

Dob II je gladko premagal AVC s 3:0.

M. Š.

Brezmejno veselje igralcev po tekmi ...

Foto: Štukelj

ŠAH

Obir je zmagal, remi za SŠZ

V 8. krogu šahovskega prvenstva koroške podlige sta slovenski moštvi ostali neporaženi. Ekipa SŠZ/Zveza-Bank I je igrala neodločeno proti Weitensfeldu 4:4, moštvo SŠK Obir/Železna Kapla I pa je v gosteh proti Trgu slavilo visoko zmago s 6,5:1,5.

SŠZ je tokrat nastopila oslajeno, manjkala sta namreč Gorazd Živkovič in MK Dunja Lukan. Točkovali so: MK Žiga Zvan, Arnold Hattenberger (po 1), Aleksander Lukan, Rupert Reichmann, Ivan Lukan in Joško Boštjančič.

Za Obir pa so zmagali: Dušan Jokovič, Hans Ch. Wolte, Justin Polanšek, Rudolf Meier, Johann Wolte in Johannes Joschtl, remiziral je Harald Wolte, izgubil pa je Karl Waysocher.

Z remijem si je SŠZ ohranila sicer 4. mesto na lestvici, vendar si je napravila vse možnosti za osvojeitev 2. mesta in s tem podvig v koroško ligo. Obir je na 6. mestu in se je predčasno znebil izpadnih skrbi iz podlige.

I. L.

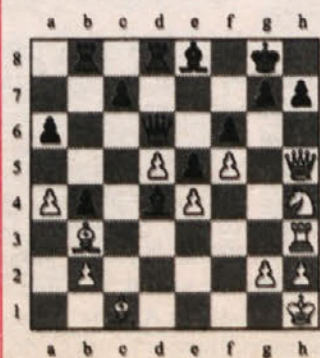
ŠAHOVSKI OREH št. 187

Silvo Kovač

Ahues - Gilg / Berlin 1932

Priložnost belega napada na črnega kralja se skriva v bellem nizu figur na h liniji. Napadena bela dama se s polja h5 spusti v borbo s črnim

kraljem in spopad se konča z ugotovitvijo, da tipalke belih lovcev prodirajo globoko v črno pozicijo. Naloga se torej glasi: beli na potezi zmagata!

Rešitev štev. 186

Samo en šah bele trdnjave vodi do neizbežnega mata in to je 1.Tf8++!! (dvojni šah) črnemu kralju, ki ga beli usmeri na polje f8. 1...Kf8: Sedaj sledi že druga žrtev bele figure - skakača 2.Sg6+ s ciljem odpiranja h linije, na kateri je bela dama. Po izsiljenemu 2...hg6 3.Dh8 mat!

Silvo Kovač

ALPSKO SMUČANJE

Šentjanščani kar sedemkrat na stopničkih

Pretekli teden so smučarji in smučarke ŠD Šentjanž zabeležili na deželnem prvenstvu ASKÖ v Innerkremsu odlične uvrstitve. Na štartu je bilo okrog 200 tekmovalcev in tekmovalk iz cele Koroške, atleti pa so se pomerili v različnih starostnih skupinah.

Prvo mesto so osvojili:

Manuel Malle (otroci I), Andreja Partl (šolarke I), Nicole Kruschitz (šolarke II), Renata Dolinar (ženske I), Brigitte Esel in najboljša dneva (splošna ženska skupina) in Toni Orasche (seniorji IV). Drugo mesto ali srebro je osvojila Birgit Filipitsch (ženska skupina).

Tretji so bili:

Christoph Srienc (otroci II), Patrick Quantchnig (šolarji II), Andrea Kruschitz (ženska skupina) in Erih Uznik (moški III).

Uvrstitve na četrtem mestu:

Natalija Hartmann (otroci II), Desire Žnidar (šolarke II), Hanzl Pscheider (moški III) in Jürgen Filipitsch (splošna moška skupina).

SMUČANJE

Brigitte Esel vodi

Alpski smučarji in smučarke ŠD Šentjanž so na raznih cup tekmovanjih po Koroškem spet osvojili odlična mesta.

Uvrstitve za ŠD Šentjanž:

slalom: 2. Andreja Partl, 2. Mihi Sablatnik in 1. v letniku, 5. Desire Žnidar

veleslalom: 1. Andreja Kruschitz, 2. Mihi Sablatnik, 5. Andreja Partl

Innerkrems - 1. veleslalom: 1. in druga najboljša dneva Brigitte Esel, 2. Andreja Kruschitz, 2. Mihi Sablatnik

2. veleslalom: 1. Brigitte Esel (vodi v skupnem seštevku), 3. Toni Oraž

Manuel Malle je osvojil 2. in 4. mesto (v skupnem seštevku je četrti), Christof Srienc pa 2. mesto.

Bron za Slovenijo

Skakalci (D. Fras, R. Kranjec, P. Peterka in P. Žonta) so v moštvenem tekmovalstvu na veliki skakalnici osvojili proti vsem pričakovanjem prvo olimpijsko medaljo za Slovenijo. Favorizirani Avstrijci so bili četrti.

ŠPORTNI TERMINI

23. februar - Poden: Društveno prvenstvo ŠD Šentjanž, ob 14. uri

24. februar - Sele-Borovnica: 3. tek za pokal Košute in društveno prvenstvo DSG Sele-Zell, ob 10. uri.

NOGOMET-PRIPRAVE IN TURNIR V MEDULINU

Juniorji SAK drugi

Juniorska ekipa SAK, ki se je pretekli teden udeležila skupnih priprav vseh ekip koroške juniorske lige, je na 2. turnirju za pokal Istre, v Medulinu, osvojila odlično drugo mesto. Varovanci trenerja Jožeta Fere so šele v finalu podlegli ekipi iz Spittala z 0:1. Turnir so letos organizirali šele drugič, sponzorstvo pa je prevzela turistična zveza mesta Pule.

Pogoji za trening so bili zelo dobri, priprav za vigradno prvenstvo pa se je udeležilo okrog 150 nogometašev.

Vigredni del nogometnega prvenstva se bo pričel 23./24. marca, prvo tekmo bodo juniorji igrali 31. marca proti FC Koroška ob 10.30.

I. L.